

årsvandring i skoven”. Det var den første ret hjertelige imødekommen, jeg i mange år havde fundet hos denne digter, det gjorde mig godt og ”det bitre glemtes, det nye gode gemtes”.

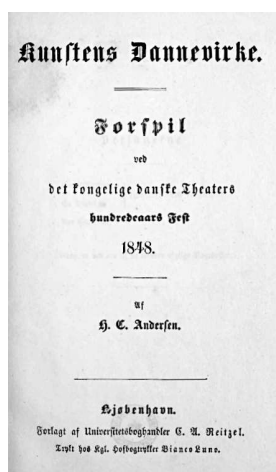
Det danske teaters hundredårige fest skulle fejres den 18. december; Heiberg og konferensråd Collin var enige om at overdrage mig at skrive forspillet til denne fest.

Bournonville skulle give en ballet i denne anledning, og han gav ”Gamle minder”, man så, som i en *laterna magica* alle de mest malende scener i repertoires balletter.

Min plan til forspillet havde vundet direktionens bifald, da den ganske billigede min ide, der hvilede helt på tidsøjeblikket. Jeg vidste, med hvilken stemning folk den tid kom i teatret, vidste hvor ringe betydning det just nu havde for dem, thi tanken var derovre, tanken var hos soldaterne i krigen, jeg måtte altså lade min digtning følge med dem og da derovre fra se, at bære den tilbage til den danske skueplads, min overbevisning sagde mig, at det ikke var i sværdet – nu til dags – at vor styrke lå, men i åndens dygtighed, og jeg skrev ”Kunstens Dannevirke”, som man kender det, og som det nu findes i mine ”Samlede Skrifter”.

Det blev festaftenen optaget med stærkt bifald; men det blev givet abonnenterne rundt, det var et misgreb; det benyttedes, som et træk-middel en hel uges aftener. På festen selv blev det, som sagt, optaget med stort bifald; folk var grebet, men nu kom bladene, og et af disse bebrejdede mig især, at der i forspillet var en væmmelig evig snakken om Danmark og Dannebrog, at vi skulle lade andre rose os og ikke rose os selv, da det ellers klang, som Jacob von Thybo osv.

Et andet blad refererede forspillet således, at jeg ikke ret vidste, om

Titelside fra H.C. Andersens nævnte forspil til 100 års festen ”Kunstens Dannevirke, Forspil ved det kongelige danske Theaters hundredeårs Fest 1848”. Personen i stykket er en billedhugger (spillet af Ludvig Phister) og en digter (spillet af Michael Wiehe, 1820-1864), der er frivillige i den danske hær, og vagter ved en mindre vigtig vagtpost; herudover medvirker tre valkyrier, hvoraf den ene blev spillet af Luise Heiberg. Anmeldelsen i månedsskriftet ”Nord og Syd”, første kvartal, 1849, indledes med, at ”det ikke er nogen uheldig tanke, at bringe teatrets jubelskrift i forbindelse med krigen, thi det er folkets gerninger og bedrifter, det held og uheld, der giver folkets åndelige liv, det litteratur, poesi og kunst, sin tone og duft”; men anmelderen mente dog ikke, at H.C. Andersen havde evnet, at give denne tanke tyngde og fylde.

referenten havde skrevet det i enfoldighed eller af ond vilje. Ved fjerde forestilling var det alt en gammel historie, man klappede ikke længere, og fra denne forestilling gaves anmeldelsen i "Nord og Syd", hvis redaktør ikke var fornøjet med min digtning; den gjorde imidlertid sin virkning, da den skulle, og jeg anser endnu ideen og hele formen for heldig og den eneste rigtige i de dage, og under den folkestemning.

I januar kom "Brylluppet ved Comosøen" på scenen, og nu blev komponisten Gläser, hvem man længe havde vist ligegyldighed, ja, uretfærdighed, højlig påskønnet og hans musik modtaget med stormende bifald. Bladanmeldelsen lød varmt og erkendende for ham, hans musik og Bournonvilles arrangement blev særdeles rost, jeg derimod ikke nævnt. Derimod udtalte Gläser sig varmt og inderligt for den hæder, jeg havde medvirket til.

Omtrent ved juletid var Fredrika Bremer for første gang kommet til København, jeg var den eneste hun personlig kendte, og hendes øvrige bekendskab indskrænkede sig til brevveksling med nuværende biskop Martensen; jeg havde således den glæde at tage imod hende, være hende til tjeneste og føre hende om her i København, noget der var ligeså let som behageligt, med en kvinde af den betydning som hun er, hun blev her hele vinteren over og langt ind i sommeren, i hvilken hun besøgte Ingemann i Sorø, samt rejste til Svendborg og Møns Klint, hendes hjerte voksede fast til den danske sag, og det lyser fra hendes lille bog, den synlige blomst af hendes ophold her, og som er udkommet på svensk, engelsk, tysk og dansk: "Livet i Norden". Hendes hjerte og tanke var for de danske.

"Tapperhet, mensklighet, / Hjeltetmod, ädelmod, / Är i går, som i dag, / Danska krigsmäns lag". Dette lille vers skrev hun her i København, og det var et udtryk af hendes dybe, varme sjæl, som den omfattede dansken. Hendes lille bog vandt imidlertid ikke den erkendelse, ja, man kan sige, slet ikke den tak, hun her med rette fortjente, vi kritiserer altid,

Den bøhmiske komponist og kapelmester Franz Joseph Gläser (1798-1861, billedet), der skrev musikken til H.C. Andersen opera "Brylluppet ved Comosøen" (1849), der bygger på Alessandro Manzonis (1785-1873) roman "I promessi sposi" (1827, på dansk "Brud og brudgom, en historie fra det syttende århundrede", 1828-1829). – Gläser, der stod i spidsen for Det Kongelige Kapel i cirka 20 år, blev i samtiden rost for musikken til operaen; den var "et yderst livligt musikværk, rigt på melodi og smigrende for stemmerne". Den fik 12 opførelser.

især hvor vi ser, hjertet spiller en rolle, man opholdt sig og dvælede ved den lidt for overdrevne skildring af trængslen på Østergade, som vi var vant til, men ikke hun, der da endnu ikke havde besøgt London eller Amerikas store stæder. Hendes lille bog, der viser et stort hjerte for Danmark, fik, som sagt, ikke her den deltagelse, de tårer jeg så tit så i hendes øjne, idet hun dybt følte for det danske folks og riges skæbne. Hun var her i de tunge dage, de levende dage.

I april, om aftenen, kom efterretningen om, at skærtorsdag var linjeskibet "Christian den Ottende" sprunget i luften med besætning. Folk var i teatret nået herind, der gik en mumlen gennem mængden, de fleste gik naturligvis straks bort, der blev tomt inde, der blev opfyldt på gaderne, et sorgens "ve" genlød så rystende, så stort. Alle teatrene blev lukket, der var en landesorg. Jeg følte mig, som stod jeg på et synkende vrage. Et eneste frelst menneskeliv fra skibet var som en sejr, en vundet rigdom. På gaden mødte jeg min ven kaptajnløjtnant Chr. Wulff, hans øjne strålede, han trykkede min hånd, "Ved du, hvem jeg bringer hjem", sagde han, "løjtnant Ulrich, han er ikke sprunget i luften, han er reddet, flygtet, har nået vores forposter, og jeg bringer ham hjem".

Jeg kendte slet ikke løjtnant Ulrich, men jeg brast i gråd af glæde. "Hvor er han, jeg må se ham", "Han gik til marineministeren og derfra til sin moder, der tror han er død". Jeg søgte ind i den første urtekræmmerbod, fik en vejviser og fandt, hvor Ulrichs moder boede; da jeg imidlertid kom derhen, fik jeg ængstelighed for, at hun endnu var uvidende om det hele, jeg spurgte derfor pigen, som lukkede op, "Er de bedrøvede eller glade her i huset". Da strålede pigens ansigt, "De er glade, sønnen er jo faldet ned ligesom fra himlen". Og nu gik jeg uden videre ind i stuen, hvor hele familien sad i sørgeklæder, netop denne morgen havde de fået disse på, og den formentlig afdøde søn stod frisk og glad midt imellem dem.

Jeg fløj ham om halsen, jeg kunne ikke andet, jeg måtte græde, og man følte og forstod, jeg ikke kom som en fremmed; da jeg fortalte frøken Bremer denne historie, som hun senere har berørt i sin bog, blev hun ligeså betaget, som jeg havde været det. Hendes sjæl var blød, som

Den senere biskop Hans Lassen Martensen (1808-1884), som Fredrika Bremer, i følge H.C. Andersen, havde brevvexlet med. – Fredrika Bremer opholdt sig i København fra december 1848 til september 1849. Hun udgav efterfølgende den føromtale bog "Liv i Norden" (1849).

